

Aika 14.09.2021 klo 17:05 - 19:43

Paikka Riihenmäen koulu, Einontie 3

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
18	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	28
19	Pöytäkirjantarkastajien valinta	29
20	Työjärjestyksen hyväksyminen	30
21	Talousarvion toteutuminen / Sivistys- ja hyvinvointipalvelualue	31
22	Sivistys- ja hyvinvointipalvelut palvelualueen toimintasäännöstä päättäminen	32
23	Koulukuljetussääntö ja kouluteiden turvallisuusluokittelu	33
24	Lausuntopyyntö / Hepolan koulun vesikaton korjauksen hankesuunnitelma	37
25	Sivistyslautakunnan edustajan valinta Mäntsälän kunnan liikenneturvallisuustyöryhmään	39
26	Sivistyslautakunnan edustajan nimeäminen Mäntsälän kunnan hyvinvointityöryhmään	40
27	Sivistyslautakunnan vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2020	41
28	Varhaiskasvatuslain muutokset 1.8.2021	43
29	Sivistyslautakunnan otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset ja annetut lausunnot	47
30	Valmistelussa olevat asiat	48
31	Ilmoitusasiat	49
32	Varhaiskasvatuspäällikön viran täyttämättä jättäminen ja uudelleen haettavaksi julistaminen	50

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Virpiaro Matti Nykänen Martti	puheenjohtaja varapuheenjohtaja	§18-22 puheenjohtajana § 23-32 klo 18.15-19:43
	Brusila Eerik Hoffman Heidi Nousiainen Salla Pohjonen Niina Koski Päivi Puirava Maarit Turunen Joel	jäsen jäsen jäsen jäsen varajäsen varajäsen varajäsen	
Muut	Manninen Katri Latvio lida Timoskainen Eveliina Ahvo Timo Tulkki Henna Lemiläinen-Honkanen Leena Korhonen Tiina	Kunnanhallituksen edustaja Nuorisovaltuuston edustaja Nuorisovaltuuston varajäsen esittelijä pöytäkirjanpitäjä asiantuntija asiantuntija	§ 18-20 § 18-20
Poissa	Kurki Roosa Karttunen Osku Tamminen Liisa Hämäläinen Airi	jäsen jäsen jäsen Nuorisovaltuuston edustaja	

Allekirjoitukset

Matti Virpiaro, Martti Nykänen
puheenjohtaja

Henna Tulkki
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

18 - 32 §

Pöytäkirjan tarkastus

Heidi Hoffman

Salla Nousiainen

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Kunnantalo ja yleinen tietoverkko 21.9.2021

Sivistyslautakunta

§ 18

14.09.2021

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 18

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Sivistyslautakunta

§ 19

14.09.2021

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 19

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Salla Nousiainen ja Heidi Hoffman.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Työjärjestyksen hyväksyminen

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 20

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta hyväksyy esityslistan mukaisen työjärjestyksen.

Käsittely:

Käsittelyn aikana jäsen Heidi Hoffman esitti, että valmistelussa olevien asioiden pykälässä otetaan käsittelyyn kouluissa järjestettävä suvaitsevaisuuskoetus keinona ehkäistä seksuaalivähemmistöjen syrjintää.

Todettiin, että lisälistalle on tuotu varhaiskasvatuspäällikön viran uudelleen avoimeksi julistaminen.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti käsitellä varhaiskasvatuspäällikön viran uudelleenhakuun liittyvän asian kokouksen viimeisenä pykälänä.

Lisäksi sivistyslautakunta päätti lisätä valmistelussa oleviin asioihin kouluissa järjestettävän suvaitsevaisuuskoetuksen liittyen seksuaalivähemmistöjen syrjintään.

Päätöksen jälkeen opetuksen asiantuntija Leena Lemiläinen-Honkanen esitteli koulukuljetussäntöä ja vaarallisten teiden luokittelua (§ 23) asiantuntijana sivistyslautakunnalle.

Päätöksen jälkeen vt. varhaiskasvatuspäällikkö esitteli varhaiskasvatuslakiin 1.8.2021 voimaan astuneita muutoksia (§ 28) asiantuntijana sivistyslautakunnalle.

Merkittiin, että asiantuntija Leena Lemiläinen-Honkanen poistui kokouksesta klo 17.32.

Merkittiin, että asiantuntija Tiina Korhonen poistui kokouksesta klo 17.41.

Talousarvion toteutuminen / Sivistys- ja hyvinvointipalvelualue

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 21

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan palvelualueiden tulee kuukausittain raportoida lautakunnalle talousarvion toteutumisesta.

Sivistyslautakunnalle toimitetaan esityslistan mukana oheismateriaalina tiedot sivistys- ja hyvinvointipalvelut palvelualueen talousarvion toteutuksesta, joka esitellään kokouksessa.

(Valmistelija / lisätietoja: kunnankamreeri Anja Tupamäki, sähköposti anja.tupamaki(@)mantsala.fi)

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut palvelualueen toimintasäännöstä päättäminen

410/00.01/2021

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 22

Mäntsälän kunnan 1.8.2021 voimaan astuneessa hallintosäännössä määrätään kunnan eri toimielinten tehtävistä ja toimivallasta, kunnan päätöksenteko- ja kokousmenettelystä ja hallinnosta. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen päätöksen teosta vastaavat sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta, jotka ohjaavat palvelualueen organisaation toimintaa.

Lautakunnat voivat siirtää tehtäviään, päätös- ja toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle. Toimivallaan siirtoa koskevat päätökset kirjataan toimintasääntöihin ja kunnan asianhallintajärjestelmään. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen laajennettu johtoryhmä on valmistellut palvelualueen toimintasääntöä, johon koottu toimivallan siirtoehdotukset ja erityislainsäädännön nojalla viranhaltijoiden päätösvaltaan kuuluvat asiat. Palvelualueen toimintasääntöön on yhdistetty eri tulosalueiden alaisten viranomaisten päätös- ja toimivalta, jolloin ne muodostavat palvelualueella yhden kokonaisuuden.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen toimintasääntöä käsitellään erikseen sivistyslautakunnassa ja hyvinvointilautakunnassa.

(Valmistelija / lisätietoja: palvelualuejohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi)

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta hyväksyy sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen toimintasäännön sivistyslautakuntaa koskevat osuudet, jotka tulevat voimaan 5.10.2021.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Liite 1. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen toimintasääntö 5.10.2021

Merkittiin, että puheenjohtaja Matti Virpiaro poistui kokouksesta pykälän käsittelyn päätyttyä klo 18.15.

Merkittiin, että varapuheenjohtaja Martti Nykänen siirtyi johtamaan kokousta klo 18.15 § 23 alkaen.

Koulukuljetussäntö ja kouluteiden turvallisuusluokittelu

477/08.01.01/2021

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 23

Kasvatus- ja sivistyslautakunta on käsitellyt Mäntsälän kunnan vaarallisten teiden luokittelua edellisen kerran kokouksessaan 13.4.2021. Lautakunta ei tässä kokouksessa tehnyt muutoksia Linjatien vaarallisuusluokitukseen: välillä moottoritie E75 – Ohkolantie tie on vaarallinen esikoululaisista 6. vuosiluokan oppilaisiin ja Ohkolantieltä Hyvinkään suuntaan ainoastaan esikoululaisille.

Sivistyslautakunta on kokouksessaan 17.8.2021 keskustellut Linjatien turvallisuudesta ja turvallisuusluokituksen käsittelystä seuraavassa Sivistyslautakunnan kokouksessa. Turvallisuusluokittelun tarkastelun tarve liittyy Etelä-Mäntsälän yläluokkien oppilaiden koulunkäyntiin Tuusulassa Kellokosken koulun yläluokilla.

Mäntsälän ja Tuusulan kunnat ovat solmineet koulusopimuksen, jonka mukaisesti Etelä-Mäntsälän oppilaaksiottoalueen yläluokkien oppilaiden lähikoulu on ensisijaisesti Tuusulan kunnan Kellokosken koulu. Sopimus on astunut voimaan 1.8.2017 vuosiluokan 7 oppilaiden osalta, voimaantulo 8. ja 9. luokkien oppilaille porrastetusti vuosina 2018 ja 2019. Koulusopimuksen mukaisesti syntyvät kustannukset korvataan kotikuntajärjestelmän kautta. Koulusopimuksessa ei määritellä erikseen koulukuljetuksista, vaan niissä noudatetaan perusopetuslaissa säädettyä. Lisäksi Tuusulan kunta tarkentaa omien koulujensa oppilaiden koulukuljetusten periaatteet ja koulukuljetusjärjestelyt.

Ennen Tuusulan kunnan kanssa solmittua koulusopimusta alueen oppilaat opiskelivat perusopetuksen yläluokkien oppimäärän Mäntsälän kunnan keskusta-alueella, joko Riihenmäen tai Ehnroosin koulussa. Tuolloin oppilaat kävelivät itsenäisesti joko Eteläisen pikatien (E140) tai Ohkolantien varteen linja-autopysäkeille. Sama käytäntö on jatkunut Tuusulasopimuksen astuttua voimaan. Tuusulan kunta on järjestänyt alueen oppilaiden koulukuljetukset Kellokosken kouluun omien periaatteidensa mukaisesti kuten Mäntsälän kunta aikaisemmin oppilaiden kulkiessa keskusta-alueelle.

Mikäli teiden vaarallisuusluokitukseen puututaan, tulee mahdollisia luokitusmuutoksia tarkastella koko kunnan alueen näkökulmasta.

Omavastuukävelymatka

Kasvatus- ja sivistyslautakunta on käsitellyt Mäntsälän kunnan koulukuljetussäntöä edellisen kerran kokouksessaan 13.4.2021. Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti tuolloin muutoksista omavastuukävelymatkoihin. 1.8.2021 voimaan astuneen koulukuljetussäännön mukaisesti kuljetusoppilaan omavastuukävelymatka on yhteen suuntaan enintään:

- esiopetusoppilaalla 1,0 km
- 1.-3 lk. oppilaalla 2,0 km

- 4 - 6 lk. 3,0 km
- 7 - 9 lk. 5,0 km.

Opetushallituksen Koulukuljetusoppaassa (2021) todetaan kunnan kuljetusperiaatteista ja koulukuljetusten yhteyshenkilöstä seuraavasti:

Useimmissa kunnissa on koottu kuljetuskäytänteet, joissa todetaan koulukuljetusten järjestämisestä perusopetuslakia tarkemmin. Periaatteiden avulla varmistetaan oppilaiden yhdenvertainen kohtelu koulukuljetuksia koskevissa asioissa.

Kunta seuraa koulukuljetusten laatua ja toteutumista sopimusaikana. Kunnat määrittelevät yhteyshenkilön, johon vanhemmat ja koululaisautonkuljettajat voivat olla yhteydessä. Koulukuljetuksista kannattaa kerätä palautetta huoltajilta ja oppilailta esimerkiksi kyselyillä. Tarvittavia tarkistuksia tai muutoksia kuljetuksiin on hyvä suunnitella yhteistyössä eri osapuolten kanssa. Huoltajilla ja oppilailla on paljon kokemustietoa, jota koulukuljetusten suunnittelussa ja kehittämisessä kannattaa hyödyntää. Monet ongelmat voidaan välttää, kun vuorovaikutus on avointa ja yhteistyötä tehdään. Myöskään positiivista palautetta ei tule unohtaa. Sitä on tärkeä antaa niin opetuksen järjestäjille, liikennöitsijöille ja koululaisautonkuljettajille kuin myös kouluille ja oppilaille silloin, kun koulukuljetus toimii hyvin.
(<https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Koulukuljetusopas.pdf>
30.8.2021)

Syksyn 2021 aikana Mäntsälässä on käyty keskustelua omavastuukävelymatkan mittausperiaatteiden tulkinnasta. Mäntsälän kunnan koulukuljetussäännön määrittelemiä omavastuukävelymatkoja on aikaisemmin tulkittu siten, että yhdensuuntainen omavastuukävelymatka tarkoittaa lihasvoimin kuljettua matkaa oppilaan kotoa noutopaikalle. Tämä matka määritellään koulukuljetussäännössä 1 km:n tarkkuudella. Omavastuukävelymatkan tarkalla määrittelyllä on tavoiteltu kunnan oppilaiden yhdenvertaista kohtelua vuosiluokittain.

Syksyn 2021 aikana yksittäiset huoltajat ovat esittäneet tulkinnan, että yhdensuuntaisen omavastuukävelymatkan tulisi katsoa muodostuvan kokonaisuudesta, johon kuuluvat kaikki oppilaan ottamat askeleet koulumatkan aikana. Tämä tulkinta haastaa erityisesti mahdollisuuden oppilaiden yhdenvertaiseen kohteluun ja tuottaa vaikeuden myös koulumatkan pituuden määrittelyyn, sillä esimerkiksi jo matkasuunnan vaihtuminen kouluun tultaessa ja sieltä kotiin palattaessa aiheuttaa muutoksen koulumatkan ja omavastuukävelymatkan pituuteen (pysäkit sijaitsevat tyypillisesti eri puolilla tietä ja ne sijaitsevat tyypillisesti viistosti toisiaan kohden).

Kevään 2021 kasvatus- ja sivistyslautakunnan käymissä keskusteluissa ei ilmennyt tarvetta omavastuukävelymatkan mittaamisen uudelleenmäärittelyyn, vaan lautakunta käsitteli ainoastaan omavastuukävelymatkan pituuden muuttamista.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti 13.4.2021 kokouksessa käsitellessään seuraavasti:

Puheenjohtaja totesi lisäksi keskustelun perusteella kasvatus- ja

sivistyslautakunnan yksimielisesti päättäneen esittelijän esityksen mukaisesti, että koulukuljetussääntöön ja vaarallisten teiden luokitteluun liittyvää työskentelyä jatketaan ja että työskentelyssä huomioidaan selonteossa esille nousseet koulukuljetussäännön ja vaarallisten teiden luokittelun tärkeimmät muutostarpeet.

Lautakunta merkitsi tiedoksi koulukuljetustyöryhmän selonteon, mutta ei tehnyt selonteon pohjalta muutoksia koulukuljetussääntöön eikä vaarallisten teiden luokitteluun. Lautakunnan jäsenet tekivät vastaehdotuksia koulukuljetussääntöön, jotka liittyivät oppilaiden omavastuumatkoihin ja teiden vaarallisuusluokitteluihin. Nämä muutokset hyväksyttiin äänestysten jälkeen.

Koulukuljetuksia koskevat muutokset kannattaa tehdä niin, että ne astuvat voimaan uuden lukuvuoden alussa, jotta jo alkaneet kuljetukset sujuvat mahdollisimman hyvin ja vältytään sekaannusta aiheuttavilta muutoksilta.

(Valmistelija / lisätietoja: opetuksen asiantuntija Leena Lemiläinen-Honkanen, sähköposti leena.lemilainen-honkanen(@)mantsala.fi ja palvelualuejohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi)

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta päättää, että koulukuljetuksen omavastuumatka tulkitaan niin, että se lasketaan oppilaan kotiportilta oppilaan noutopaikkaan.

Sivistyslautakunta päättää käsitellä koulukuljetussääntöä ja vaarallisten teiden luokittelua tammikuussa 2022 ja ohjeistaa ottamaan huomioon palautteet, jotka on saatu vaarallisten teiden luokitteluun ja koulukuljetussääntöön.

Käsittely:

Käsittelyn aikana jäsen Päivi Koski esitti, että matka oppilaan jättöpaikalta kouluun lasketaan mukaan oppilaan omavastuumatkaan. Sivistyslautakunnan jäsenet kannattivat esitystä.

Käsittelyn aikana jäsen Eerik Brusila esitti, että Linjatie luokitellaan lisääntyneen raskaan liikenteen vuoksi vaaralliseksi myös luokille 7-9. Sivistyslautakunnan jäsenet kannattivat esitystä.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti yksimielisesti käsitellä koulukuljetussääntöä ja vaarallisten teiden luokittelua tammikuussa 2022 ja ohjeistaa ottamaan huomioon palautteet, jotka on saatu vaarallisten teiden luokitteluun ja koulukuljetussääntöön.

Lisäksi sivistyslautakunta päätti, että matka oppilaan jättöpaikalta kouluun lasketaan mukaan oppilaan omavastuumatkaan.

Lisäksi sivistyslautakunta päätti, että Linjatie luokitellaan vaaralliseksi myös luokille 7-9.

Lausuntopyyntö / Hepolan koulun vesikaton korjauksen hankesuunnitelma

326/10.03.02/2020

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 24

Hepolan koulun vesikaton korjausta koskeva hankesuunnitelma on valmistunut 1.9.2021. Hankesuunnitelma perustuu kunnanvaltuuston hyväksymään tarveselvitykseen. Vesikaton korjaus eriytetään kokonaisvaltaisesta peruskorjauksesta omaksi erilliseksi urakaksi talouden tasapainotusohjelman mukaisesti.

Hankesuunnitelmassa vesikatto esitetään korjattavaksi purkamalla vanha betoniitiilikate aluskatteineen ja toteuttamalla uusi konesaumattu peltikate aluskatteineen. Samalla korjataan vaurioituneita vesikatto- ja yläpohjarakenteita tarvittavassa laajuudessa. Vesikaton korjaustyö toteutetaan sääsuojassa. Vesikaton korjauksen hankesuunnitelma on laadittu tekniset palvelujen ohjauksessa puitesopimus konsultteja käyttäen. Vesikaton korjauksen hankesuunnitteluun ovat lisäksi osallistuneet sivistyspalvelujen ja kuntakehityspalvelujen edustajat. Varsinaisen, lähinnä rakennuksen sisätiloja, talotekniikkaa ja piha-alueita koskeva peruskorjauksen ja laajennuksen hankesuunnittelu on aikataulutettu vuodelle 2022.

Vesikaton korjauksen urakkalaskenta-asiakirjat laaditaan kuluvan syksyn aikana ja tavoitteena on julkaista urakan hankintailmoitus joulukuussa 2021. Vesikaton korjaus on aikataulutettu toteutettavaksi 5.4. - 2.9.2022 väliselle ajalle. Tavoitehinta-arvio päivitettiin hankesuunnitelmatyön yhteydessä vastaamaan täsmennyneitä suunnitelmia ja muuttunutta hintatasoa. Tavoitehinta-arvion mukaan vesikaton korjauksen ja yläpohjan lämmöneristeen uusimisen yhteiskustannus on noin 1,38 M euroa (alv 0%) sisältäen sääsuojauksen kustannukset.

Mäntsälän kunnan tilahankkeiden toteutusohjeen mukaan hankesuunnitelman hyväksyy kunnanhallitus, kun hankkeen arvo on 1,0 - 3,0 M euroa. Hankesuunnitelman hyväksyminen on investointipäätös ja hanke sisällytetään talousarvioon. Vesikaton korjaushanke toteutetaan kunnan taseeseen ja sille varataan talousarvion TA 2022 laadinnan yhteydessä määräraha investointikulujen kattamiseksi.

Tekninen ja elinvoimapaalvelut on pyytänyt tilahankkeiden toteuttamisohjeen mukaisesti lausunnot kuntakehityslautakunnalta ja sivistyslautakunnalta 11.10.2021 mennessä. Tekninen ja elinvoimautakunta käsittelee hankesuunnitelmaa 14.9. ja lähettää asian kunnanhallitukselle päätettäväksi 18.10.2021.

(Valmistelija / lisätietoja: opetuspäällikkö Janne Mäkinen, sähköposti [janne.makinen\(@\)mantsala.fi](mailto:janne.makinen(@)mantsala.fi), tekninen johtaja Mika Pynttari, sähköposti [mika.pynttari\(@\)mantsala.fi](mailto:mika.pynttari(@)mantsala.fi) ja rakennuttamispäällikkö Pertti Palmroos, sähköposti [pertti.palmroos\(@\)mantsala.fi](mailto:pertti.palmroos(@)mantsala.fi))

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta näkee Hepolan koulun vesikaton korjauksen hyvänä

Pöytäkirjan tarkastajat:

asiana ja kiittää Teknistä ja elinvoimapalveluita asian edistämisestä. Sivistyslautakunta haluaa korostaa koulurakennuksia koskevissa peruskorjauksissa sitä, että lasten ja henkilöstön turvallisuuteen liittyvät asiat tulee kaikissa tilanteissa huomioida peruskorjauksen aikana.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

- Liite 1. Hankesuunnitelmaraportti
- Liite 2. Korjausvaihtoehtojen vertailu
- Liite 3. Vesikattopiirustus
- Liite 4. Rakennetyypit
- Liite 5. Kustannus selvitys

Sivistyslautakunta

§ 25

14.09.2021

Sivistyslautakunnan edustajan valinta Mäntsälän kunnan liikenneturvallisuustyöryhmään

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 25

Mäntsälän kunnan liikenneturvallisuustyöryhmään tulee valita sivistyslautakunnan edustaja toimintakaudelle 2021-2025.

(Valmistelija / lisätietoja: palvelualuejohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi)

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta valitsee keskuudestaan edustajan Mäntsälän kunnan liikenneturvallisuustyöryhmään toimikaudelle 2021 - 2025.

Käsittely:

Käsittelyn aikana jäsen Heidi Hoffman esitti, että sivistyslautakunta nimeää Matti Virpiaron edustajakseen Mäntsälän kunnan liikenneturvallisuustyöryhmään toimikaudelle 2021 - 2025. Jäsen Eerik Brusila kannatti esitystä.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti valita Matti Virpiaron Mäntsälän kunnan liikenneturvallisuustyöryhmään toimikaudelle 2021 - 2025.

Sivistyslautakunta

§ 26

14.09.2021

Sivistyslautakunnan edustajan nimeäminen Mäntsälän kunnan hyvinvointityöryhmään

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 26

Sivistyslautakunnan tulee nimetä edustajansa Mäntsälän kunnan hyvinvointityöryhmään toimikaudelle 2021 - 2025.

(Valmistelija / lisätietoja: palvelualuejohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi)

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta nimeää keskuudestaan edustajansa Mäntsälän kunnan hyvinvointityöryhmään toimikaudelle 2021 - 2025.

Käsittely:

Käsittelyn aikana jäsen Päivi Koski esitti Martti Nykästä sivistyslautakunnan edustajaksi Mäntsälän kunnan hyvinvointityöryhmään toimikaudelle 2021 - 2025. Jäsenet Eerik Brusila ja Niina Pohjonen kannattivat esitystä.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti nimetä Martti Nykäsen edustajakseen Mäntsälän kunnan hyvinvointityöryhmään toimikaudelle 2021 - 2025.

Sivistyslautakunnan vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2020

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 27

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus käsiteltiin kunnanvaltuustossa 24.5.2021. Alla olevat havainnot ovat vuoden 2020 arviointikertomuksesta, johon on pyydetty kunnanhallitusta ja lautakuntia antamaan vastineensa kunnanvaltuustolle viimeistään 14.10.2021 kokoukseen sekä tarkastuslautakunnalle lokakuun loppuun mennessä.

2.1 Strategiset tavoitteet

"Mäntsälän kunnan kuntastrategia on astunut voimaan 1.1.2017. Strategia on laadittu vuoteen 2025. Toimenpidesuunnitelmat ovat tehty vuosille 2017 - 2019. Strategia ja toimenpidesuunnitelmat ovat syytä päivittää ajan tasalle".

2.1.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

"Yhteenvedona voidaan todeta, että verotulojen väheneminen ja Keusoten kustannusten ylitys olivat merkittävimmät tekijät talousarvion tavoitteiden alituksessa. Toimialakohtaisten tavoitteiden asettelussa tulee kiinnittää huomiota tavoitteiden yhdenmukaisuuteen ja mitattavuuteen. Lisäksi tavoitteiden tulee olla johdettavissa kuntastrategiasta".

2.1.4 Tarkastuslautakunnan arvio talouden arviointimenettelyn kriteereiden täyttymisestä

"Uudistuneet kriteerit on syytä ottaa kunnan talouden hoidossa huomioon".

2.2. Henkilöstö

"Tarkastuslautakunta ei ole materiaalin myöhäisen valmistumisen vuoksi voinut arvioida kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista henkilöstön osalta".

2.3 Tavoitteiden toteutuminen toimialakohtaisesti**2.3.2 Hyvinvointipalvelut**

"Tarkastuslautakunta on jo vuoden 2019 arviointikertomuksessa kiinnittänyt huomiota hyvinvointilautakunnan ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän välisen yhteistyön haasteisiin jotka ovat edelleen ratkaisematta. Tarkastuslautakunta edellyttää, että hyvinvointilautakunnan rooli Keusoten valvojana otetaan riittävällä painoarvolla huomioon kunnan päätöksenteossa ja että seurantatehtävän toteutuksesta laaditaan selvitys tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä, että kuntalaisten hyvinvointiin kiinnitetään poikkeuksellisen vuoden jälkeen suurempaa huomiota. Hyvinvoinnin kehittymistä tulisi raportoida laajemmin. Tavoitteiden arvioinnissa mainittua hyvinvoinnin kehittymisen tiivistelmää ei löydy tilinpäätösasiakirjan teksti -osiosta".

2.3.3 Vapaa-aikapalvelut

”Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että vapaa-aikapalveluiden tavoite olla joustava ja uusiin toimintatapoihin mukautuva organisaatio, on toteutunut”.

2.3.6 Kasvatus- ja sivistyspalvelut

”Tarkastuslautakunta kiittää kasvatus- ja sivistyspalveluita taloudellisissa tavoitteissa pysymisestä sekä toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta covid-19-pandemiasta huolimatta”.

2.3.8 Investoinnit

”Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2020 investoinnit toteutuivat pääsääntöisesti suunnitelmien mukaisesti”.

4. Muut havainnot

”Tarkastuslautakunta katsoo, että kunnan on jatkettava tulorahoituksen riittävyyttä vahvistavia toimenpiteitä”.

”Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän taloudellista tilaa. On varmistettava riittävä tiedonkulku Keusoten ja kunnan välillä”.

”Kuntastrategista ohjausta tulee vahvistaa. Toimialakohtaiset tavoitteet tulisi olla johdettavissa kuntastrategian tavoitteista sekä arvioitavissa kuntastrategisia tavoitteita vasten”.

”Tarkastuslautakunta ei ole voinut arvioida strategisia tavoitteita henkilöstön osalta asiakirjojen myöhäisen valmisteluajataulun takia”.

(Valmistelija / lisätietoja: palvelualuejohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi)

Palvelualuejohtaja päätösesitys:

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi kunnanvaltuuston pyynnön tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta. Lautakunta saattaa päätöksen tiedoksi kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Liite 1. Arviointikertomus 2020

Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 156	15.06.2021
Sivistyslautakunta	§ 28	14.09.2021

Varhaiskasvatuslain muutokset 1.8.2021

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 15.06.2021 § 156

Varhaiskasvatustalua (540/2018) on täsmennetty kahden pykälän osalta. Lain muutokset astuvat voimaan 1.8.2021 alkaen. Varhaiskasvatuslain 36 § koskee päiväkodin henkilöstön mitoitukselta poikkeamista ja 57 a ja b § koskevat henkilökunnan ilmoitusvelvollisuutta.

36 § Päiväkodin mitoitukselta poikkeaminen

Voimassa olevassa varhaiskasvatuslaissa on määritelty mitoitukselta poikkeaminen niin, että lapsista johtuvista poissaoloista johtuen mitoitukselta on voitu tilapäisesti poiketa. Uudella lisäyksellä henkilöstömitoitusta koskevaa säännöstä muutetaan siten, että siinä kielletään säädetyistä mitoitukselta poikkeaminen henkilöstön poissaolojen takia. Lisäyksen tarkoituksena on selkeyttää voimassa olevaa säännöstä.

Nykyinen lakiteksti:

”Päiväkodissa voidaan poiketa 35 §:ssä tarkoitetuista suhdeluista, jos lasten keskimääräiset varhaiskasvatuspäivät ovat jatkuvasti huomattavasti vähäisemmät kuin toimintapäivät. Poikkeaminen voi tapahtua siten, ettei lapsia ole muutoin kuin lyhytaikaisesti yhtäaikaisesti päiväkodissa enempää kuin suhdeluku edellyttää.”

Uusi lisäys:

”Poikkeaminen 35 §:ssä tarkoitettuista suhdeluista ei ole sallittua henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä.”

Vaikutukset toiminnan järjestäjän kannalta

Toiminnan järjestäjän kannalta tämä tarkoittaa entistä tarkempia sijaisjärjestelyjä, koska henkilöstön poissaolot eivät saa vaikuttaa kasvattajien ja lasten määrään perustuvaan suhdelukuun alittavasti.

57 a §. Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Lain kohta on uusi ja sen tarkoituksena on vahvistaa varhaiskasvatuksen henkilöstön keinoja puuttua mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Henkilöstön ilmoitusvelvollisuuden voidaan katsoa kehittävä varhaiskasvatuksen toimipaikkojen omavalvontakulttuuria. Ilmoitusvelvollisuus koskee varhaiskasvatuslain 26-30 § määriteltyä henkilöstöä eli varhaiskasvatuksen opettajia, - lastenhoitajia, - sosionomeja, - erityisopettajia ja perhepäivähoitajia.

57 b §. Toimenpiteet ilmoituksen johdosta

Lain kohta on uusi ja tässä ohjeistetaan ilmoitusvelvollisuuden toimintaohjeet. Pykälässä on kuvattu tarkasti ne toimenpiteet, mihin päiväkodinjohtajan tai varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan tulee

Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 156	15.06.2021
Sivistyslautakunta	§ 28	14.09.2021

---

ryhtyä ilmoituksen saatuaan.

”Varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavan henkilön tulee ilman aiheetonta viivytystä käynnistää tarvittavat toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei pystytä itsenäisesti poistamaan varhaiskasvatuksen toimipaikassa, on varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan annettava asiassa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan on ilmoitettava asiasta edelleen aluehallintovirastolle tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei em. mainituista toimenpiteistä huolimatta poisteta. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännöksen estämättä, jos sen on välttämätöntä asian käsittelemiseksi ja epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Aluehallintovirasto tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi ja päättää sitä koskevista lisätoimenpiteistä siten kuin 58 §:ssä säädetään.

Ilmoituksen tehneellä henkilöllä on kohtuullisen ajan kuluessa oikeus saada tietää mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty. Jos varhaiskasvatustoimintaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi muutetaan ja muutoksella on erityistä merkitystä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta, muutoksesta ilmoitettava muutoksen kohteena olevan lapsen vanhemmalle tai muulle huoltajalle.”

Vaikutukset toiminnan järjestäjän kannalta

Varhaiskasvatuksen järjestäjän kannalta uusi lain kohta edellyttää, että henkilöstöä tiedotetaan ja koulutetaan riittävästi, jotta henkilöstö ymmärtää ilmoitusvelvollisuuden ja siihen liittyvän salassapitosääntelyn oikein. Ilmoitusten osalta rekisterinpitäjänä olevan varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee tehdä tietosuoja-asetuksen 35 artiklassa tarkoitettu vaikutustenarviointi.

Uusi lain kohta lisää todennäköisesti varhaiskasvatuksen hallinnon työtä, tiedottamisen, koulutusten, ohjausten, ilmoitusten vastaanottojen, jatkotoimenpiteiden ja vaikutusten arvioinnin osalta.

Ilmoitusmenettely-prosessin valmistelu on vielä kesken Mäntsälän varhaiskasvatuspalveluissa. Prosessissa huomioidaan tapa, jolla ilmoitus tehdään sekä tehtyjen ilmoitusten seuranta ja ilmoitusten johdosta tapahtuvien toimenpiteiden seuranta. Varhaiskasvatushenkilöstölle järjestetään koulutusta alkusyksystä ilmoitusmenettelykäytännöistä.

(Valmistelija / lisätietoja: vt. varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Korhonen, sähköposti tiina.j.korhonen@mantsala.fi)

Sivistysjohtajan päätösesitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta merkitsee asian tietoonsa saatetuksi. Kasvatus- ja sivistyslautakunta ohjeistaa varhaiskasvatuspäällikköä

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 156	15.06.2021
Sivistyslautakunta	§ 28	14.09.2021

---

tuomaan asiat käsittelyyn syyskuun lautakunnan kokoukseen.

Käsittely: Vt. varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Korhonen esitteli asiaa kokouksessa.

Päätös: Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Merkittiin, että vt. varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Korhonen poistui kokouksesta klo 18.13.

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 28

Kasvatus- ja sivistyslautakunta ohjeisti 15.6.21 § 21 kokouksessaan tuomaan käsittelyyn syyskuun lautakuntaan 1.8.2021 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain muutokseen liittyviä asioita.

36 § Päiväkodin mitoituksesta poikkeaminen

Henkilöstön mitoitukseen liittyen päiväkodin johtajat seuraavat yksikkökohtaisia käyttöprosentteja avin ja Kuntaliiton kehittämällä laskurilla. Alkusyksyn aikana varhaiskasvatuspäällikön tietoon ei ole tullut, että suhdeluvusta olisi poikettu lainvastaisesti. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa kullakin päiväkodin johtajan alueella on yksi kiertävä lastenhoitaja lakisääteisen kasvatushenkilöstön lisäksi. Haastetta on tuottanut saatavilla olevien lyhytaikaisten sijaisten vähäinen määrä Laura-rekrytointijärjestelmässä. Sijaisjärjestelyn riittävyttä seurataan syksyn 2021 aikana. Mikäli lyhytaikaisia sijaisia ei ole saatavilla nykyisillä sijaisjärjestelyillä, tulisi harkita kiertävien lastenhoitajien lisäämistä, jotta lain vaatimukseen pystytään vastaamaan. Mahdollinen lisämäärärahan tarve palkkamenoihin tulisi huomioida talousarviokäsittelyn 2022 yhteydessä.

57 a § Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus, 57 b § Toimenpiteet ilmoituksen johdosta

Mäntsälän kunnan käytössä olevaan sähköiseen Wpro työturvallisuus ja raportointijärjestelmään on avattu VakaPro lomake, jolla kasvatushenkilöstö ilmoittaa epäkohdasta tai ilmeisen epäkohdan uhasta lapsen varhaiskasvatuslain toteutumisessa. Opetus ja kulttuuriministeriö on järjestänyt koulutusta kunnalliselle ja yksityiselle varhaiskasvatuksen henkilöstölle 19.8.2021 ja 24.8.2021 henkilöstön ilmoitusvelvollisuuteen liittyen. Samassa koulutuksessa ohjeistettiin myös tietosuojan liittyvästä vaikutustenarvioinnista. Koulutuksiin osallistuivat varhaiskasvatuspäällikkö ja päiväkodin johtajat. Koulutustallenne on saatavissa syyskuun puolesta välistä alkaen ja se on katsottavissa vuoden 2021 loppuun saakka. Opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuksen pohjalta on laadittu Mäntsälän kunnan ohjeet henkilöstön ilmoitusvelvollisuuteen liittyen sekä tehty VakaPro sähköiseen ilmoittamiseen liittyvä tietosuojan vaikutustenarviointi. Ohje sekä tietosuojan vaikutustenarviointi on esitelty ja jaettu kunnallisen varhaiskasvatushenkilöstön nähtäväksi päiväkodeissa 6.9.2021. Ohjetta täydentävä Opetus- ja kulttuuriministeriön koulutustallenne katsotaan tiimeissä alkusyksyn aikana. Ohje ja tietosuojan vaikutusten arviointi on annettu myös yksityisille päiväkodin johtajille malliksi omien ohjeiden

Kasvatus- ja sivistyslautakunta	§ 156	15.06.2021
Sivistyslautakunta	§ 28	14.09.2021

---

pohjaksi. Yksityisten päiväkotien kirjalliset ohjeet henkilökunnan ilmoitusvelvollisuuteen liittyen tarkastetaan kunnan toimesta syksyllä valvontakäynnin yhteydessä. Varhaiskasvatuspäällikkö seuraa ilmoitusten määrää ja sisältöä kuukausittain.

(Valmistelija / lisätietoja: vt. varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Korhonen, sähköposti tiina.j.korhonen(@)mantsala.fi)

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös: Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Sivistyslautakunta

§ 29

14.09.2021

Sivistyslautakunnan otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset ja annetut lausunnot

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 29

Sivistyslautakunnan tiedoksi on tuotu liitteeseen 1 kirjatut otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset ja annetut lausunnot hallintosäännön mukaisesti.

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta päättää, ettei se käytä Kuntalain mukaista otto-oikeutta liitteessä 1 mainittuihin viranhaltijapäätöksiin.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Liite 1. Sivistyslautakunnan otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset ja lausunnot (liite poistetaan muutoksenhakuajan päätyttyä henkilötietojen suojaamiseksi)

Sivistyslautakunta

§ 30

14.09.2021

Valmistelussa olevat asiat

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 30

Sivistyslautakunnalle tuodaan tiedoksi seuraavat valmistelussa olevat asiat:

- Koulujen johtamisjärjestelmän muutosten käynnistäminen
- Valmistelun aloittaminen suvaitsevaisuuskoulutusten järjestämiseksi sateenkaarteemoihin liittyen Mäntsälän kouluissa

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta käy keskustelua edellä esitetyistä valmistelussa olevista asioista.

Päätös:

Sivistyslautakunta keskusteli edellä esitetyistä asioista.

Ilmoitusasiat

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 31

Sivistyslautakunnalle tuodaan tiedoksi seuraavaa:

- Nuorisovaltuuston edustajina sivistyslautakunnassa jatkavat: varsinaiset jäsenet Airi Hämäläinen, Iida Latvio ja varaedustaja Eveliina Timoskainen
- Pukkilan kunnanvaltuuston päätös 9.8.2021: Pukkilan kunnan edustajaksi Mäntsälän sivistyslautakunnassa 2021 - 2025 on valittu Markus Kalliokivi ja varaedustajaksi Terhi Tikkala
- Pornaisten kunnanvaltuuston päätös 30.8.2021: Pornaisten kunnan edustajaksi Mäntsälän sivistyslautakunnassa 2021 - 2025 on valittu Osku Kuusela
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto 3.9.2021 Varhaiskasvatuksen järjestämistä toimintavuotena 2021-2022 koskeva tiedonkeruu
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto 3.9.2021 Perusopetuksen järjestämistä toimintavuotena 2021-2022 koskeva tiedonkeruu
- Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto 31.8.2021 Lastenkulttuurin syystiedote 2021
- Nummisten koulun rehtorin päätös 31.8.2021 Nummisten koulun luokan 5 opintoretki pyöräillen Nummisissa 2.9.2021
- Hyökännummen koulun rehtorin päätös 23.8.2021 Hyökännummen koulun luokan 4 B opintoretki Heurekaan 3.9.2021
- Hyökännummen koulun rehtorin päätös 3.9.2021 Hyökännummen koulun luokkien 4 A ja B opintoretki Fazerin vierailukeskukseen 5.10.2021
- Hyökännummen koulun rehtorin päätös 8.9.2021 Hyökännummen koulun luokkien 5A ja 5B opintoretki Tiedekeskus Heurekaan Vantaalle 24.9.2021
- Kunnanvaltuuston päätös 30.8.2021 § 107 Mäntsälän kunnan edustaja Tuusulan kunnan kasvatus- ja sivistyslautakunnassa toimintakaudella 2021 - 2025 Mikko Välimaa (KESK), henkilökohtainen varaedustaja Katri Manninen (KESK)
- Tiedoksianto koronatilanteesta Mäntsälän kouluissa 7.9.2021

Palvelualuejohtajan tiedotusasiat:

- Nuorisovaltuuston edustajien lautakuntakummit (Martti Nykänen ja Eerik Brusila)
- Oppivelvollisuushaun tilanne
- Yleiskaavan valmistelu

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Varhaiskasvatuspäällikön viran täyttämättä jättäminen ja uudelleen haettavaksi julistaminen

Sivistyslautakunta 14.09.2021 § 32

Varhaiskasvatuspäällikön virka on ollut haettavana 20.8.-10.9.2021 välisen ajan. Hakuilmoitus on julkaistu kunnan kotisivuilla, TE-palveluiden sivuilla ja Kuntarekry-palvelussa.

Hakuajan päättyessä virkaan oli hakenut seitsemän hakijaa. Hakijoiden vähäisestä määrästä johtuen tulee päättää täyttämättä jättämisestä ja julistaa virka uudelleen haettavaksi.

Hallintosäännön 1.8.2021 luvun 6 § 4 mukaan viran julistaa avoimeksi se, jonka tehtävänä on valita viranhaltija avoinna olevaan virkaan. Hallintosäännön mukaan lautakunta valitsee tulosalueen päälliköt.

(Valmistelija / lisätietoja: palvelualuejohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi)

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta päättää olla täyttämättä varhaiskasvatuspäällikön virkaa ja julistaa sen uudelleen haettavaksi. Aikaisemmassa haussa mukana olleet hakijat huomioidaan valintapäätöstä tehdessä.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Mäntsälän sivistyslautakunta

Pöytäkirja nähtävänä kunnantalolla ja yleisessä tietoverkossa 21.9.2021

MUUTOKSENHAKU**Muutoksenhakukiellot****Kieltojen perusteet**

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:

Pykälät: 18-21, 24, 27-32

Hallintolainkäyttölaki 5 §:n/ muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Oikaisuvaatimus

Kirjallisen oikaisuvaatimuksen seuraaviin päätöksiin saa tehdä asianosainen ja kunnan jäsen (kuntalaki 137 §). Näihin päätöksiin ei voi hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen (kuntalaki 134 §).

Pykälät: 22-23, 25-26

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Mäntsälän sivistyslautakunta, Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä

puh. (019) 2645 000 (vaihe), faksi (019) 2645 212

sähköposti: kirjaamo@mantsala.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. (Katso kohta 'Ohjeita muutoksenhausta'.)

Valitusosoitus hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Pykälät:

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (=asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Hallintovalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusajaksi on 30 päivää ja se alkaa päätöksen tiedoksisaannista. (Katso kohta 'Ohjeita muutoksenhausta'.)

Valitusviranomaisen:

Helsingin hallinto-oikeus, Radanrakentajantie 5 00520 HELSINKI

puh. 029 56 42000 (vaihe), faksi: 029 56 42079

sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Seuraaviin hankintaa koskeviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Pykälät:

Valitusviranomaisen:

Markkinaoikeus, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

puhelin: 029 56 43300, faksi: 029 56 43314

sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän** kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Ohjeita muutoksenhausta

Päätöksen tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Oikaisuvaatimuksen / valituksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus / valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä ja valituskirjelmässä, joka on osoitettu ao.viranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.
- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite. (asiamiehen osalta vastaavat tiedot)

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä ei asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (11.12.2015/1455) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudessa kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Mäntsälän kunnan palvelupisteestä.

Postiosoite / Käyntiosoite:	Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä
Sähköpostiosoite:	kirjaamo@mantsala.fi
Puhelinnumero	(019) 2645 000 (vaihde)